

Իրեն այն վիստերուն, որք յառ
կած են անցեալ տարի Ղալաթիոյ մե
տան մէջ գոծուած զեղծումներէն:

ՀԱՄԱՐԱՆԻ անասնաբուժական վարժա-
րանին մէջ տեղ մը պիտի շինուի , որ
անասնոց յատուկ տեսակ մը հիւանդա-
թիւնէ վարժարան անասնոց պիտի պատ-
ուաստուին Քաթոլիկոսեան դրոմիանքի Առ.
այլ 11, 760 դրոմի ծախք մը հաշուանք է .

ԳՈՒՆԱՆ Նորընտիր կուսակալ Ալի Բէ-
մալի փառա անցնալ հիւնդարմի օր էր պաշ-
տօնատեղին ժամանելով ընդունուներ է կա-
ռապարական պաշտօնէն ու ժողովրդեան
կողմէ և նոյն օրը պաշտօնին ձեռնարկեր է .

ԿԱՐՓԱՌՏ. — Մայիս 21ին Գոնեաթ մէջ
ընդդէմ խորհրդակցութեան կարողութեան
է մէկ քառորդ ժամու շաբթ. Բոլոր շնոր-
հաւ պաշտօնները կորստեան են , որոց թիւը
50,000 կը հասնի . Վաթմաթի շաբթ. մար-
տի թիւնքներէ վրաստուներ են Ալի-
ներուն և պաշտօնէն 7000 անկող շաբթ.
փաստ մը եղբէր .

ԽԱՐԲԱՐԻՒՒ Գաւառական թերթին մէջ
կը կարգանք թէ մաս մը զինուորներն եւս
Չմիկապալ զրկուած են , Տերտիմի մաս
հաստատուած զինուորական շրջաններուն
համար .

ՈՐԳԱՆՈՒՄ ԻՄ ԲԻՖԻՏ և կապուտ հալ
երեւան ելած է , թիֆլիսէ երբեմն մասեր
այլ կը պատահին . Պրիւսիայի մէջ թիֆլիս
փոքրագործներն և տանի երեւան ելած է .

ԱՄԱՐԱՆՈՒՄԻՆ. — Սըլապէն կը գրեն
թէ Գեղարմիկի Զեքէն Արսլան անուն ա-
ւագան , որ այլ և այլ շարքերէն գործած էր ,
մերթապալուեալ ու բանտարկուեալ է .
Տերտիմի աւագաններն Պէթա Մէհմետ
ու ընկերները մայիս 5ի գիշերը Չմիկա-
պալ մէկ գիշերէն տասը ոչխարներ յախ-
տակել են , սակայն զինուորական շրջան
կապուտ զինուորը այդ ոչխարները ետ առ-
նալով իրենց տեղերուն վրաստուներն են
Նոյնպէս 50-60 շաբթ. ժամ պատահուին Ալի-
ներուն ցորենը ընդամեն չորս շրջաններ
կախուսակներ են և Տերտիմի ներսերը եր-
թալու տաններն , զինուորը ասոց վրայ
յարձակելով շրջաններ իրենց բնակարան
առնուներ և աւագաններէ երկուսն սպան-
ուելու են .

ՄԵՐԱՄԻՆ անդրկական փոխ-հիւպատոս
կարգուած է տեղեւոր երկաթուղի տնո-
րէն Պ. Տիւր , որոնք պաշտօնը վաւերա-
ցած է կայսր կառավարութեան կողմէ .
Պ. Տիւր փոխարեւարձար պիտի վարէ նաև
Առաստիկ անդր. փոխ-հիւպատոսի ծնունդ .

ԱՐՄՏԵՍԱՑ Գնորուն անկմանը վրայ գա-
լաւոր մը տալու համար Պրոտասէն իր
զորքն թէ անցնալ օր գաբիթ բիւլէն հինգ
դրոմի ծախսեր է և բաւ տեսակ ցորենի
բիւլէն ալ տասնութու դրոմի .

ՀԱՄԱՆՏԱԿԱՆ Գոնեաթի օր կնոյ՜ հիւս
Թաղապալի Բէքմալ օրիւր պիտի երթն
ամուսնուան եղանակը հոն անցնելու հա-
մար .

ՀԱՄԱՐԱՆԻՑ մարտաւան արկեղէն գոն-
ցուած դրամին համար ամբաստանեալ ան-
տեղական Պաշարտու , միջնանոցի պաշ-
տանակայ Յովակիմ Էփենտիկ , Մարտիրոս
ու այլոց նկատմամբ կատարուած խոցա-
քանութիւնը մէկ քանի օրէն պիտի աւար-
տին .

ԵՆԻՆՏԻՆԵԱՆ Տիֆլիսի Էփենտի , որ
Տրապիզոն գաւառ էր , մայրաքաղաքը
դարձաւ .

ՄԱՐԱՆ. — Գարամուտայի և Նուր-ճալի
կողմերը երեւան ելած մարտիկներն միծ
մտօր հաւաքուելով ընտիւնջ եղած է .

ՊԻՐԱՆԻՍ Արաբի Գաւառական ուղիով
հեռագիր մը , զոր արտադրած են տեղ-
այն թուրք և այլ երեւելիք երաժիշտու-
թիւն կը յայտնեն՝ այն գրամին և արմու-
նաւ համար որը Թանկութեան պատճառ-
աւ բաշխուած են տեղեւոր ժողովրդեան .
և միանգամայն բարեկեցութիւնները կը-
նեն վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին .

ՏԻՐԱՊԵՐԻՍԻ կուսակալ Սերրի փառա
Մատեն Գաւառը գացել է . Իր քաղաքա-
յութեանը կուսակալի պաշտօնը փոխա-
նորապար պիտի վարէ տեղեւոր նախար .

Արմենաց Թանկութեան պատճառաւ
չընդունելու Տիւրքիայի պատմական
անկանց չորս հարկիւր տակին իրենց տե-
ղերը վերագրած են՝ օգիւրդ քաղաքը
ըլլալով . Միւսներն ալ երկնալու վրայ են .

Մատեն Գաւառին մէջ անցնալները
կարողութեան են , սակայն հոնեմի-
րուն փաստ մը չէ պատահել .

ՈՅՐԻՐԻ ԵՆ ԱՐԱՄԱՐ. — Երեկ , Սուլ-
թան Անճու միջինի բախին մէջ Բահմ
անուն մարդ մը գալուսի ի ձեռնին յարձա-
կեցաւ նոյն տեղէն անցնալ Հաճի Ալի ա-
նուն վերակապարձին վրայ և կռուակէն
ծանր կեղծով վրաստուեց . Բահմ մերթա-
պալուեցաւ . իսկ վրաստուեց հիւանդանոց
փոխարկուեցաւ . Գրտու թէ անցին չար-
ժամերն էր վրաստուեց Արիւն . Բահմին
կնոյ՜ նկատմամբ ունեցած չափազանց հա-
մարկութիւնը .

Առաջի գիշերը Պաշարտու գինեւուն-
ները միայն մէկ իրենցին իրենց զույգ
նոյ՜ վրաստուեց նոյն գինեւուն սպասարմ
ձիւրներ և փախաւ . ձիւրերը վերը թաղան
ծանր ըլլալով հիւանդանոց տարուեցաւ .

Հանրային Պարտու փաղարկեան
նորակալուց չէնքին վրայէն երեկ թիւթ
անուն գործարար մը վրայ ինչպիսի բաւա-
կան վրաստուեցաւ . Բահմ հիւանդանոց
տարուեցաւ .

Առաջի օրը Բուսէլի Հիւսարի մէջ ան-
ճանի շարքարմ մը փոքրիկ հայ աղջկան
մը վրայ յարձակելով հինգ ոսկի արծա-
ղիկն յախուսեցաւ ու փախաւ .

Երեկ ինչպիսի Գաւառարմի Եղորդ
թաղին մէջ նորակալուց չէնքի մը վրայ

աշխատող Թաթարի անուն երկաթագործ
մը վրայ ինչպիսի գրակն վրաստուեցաւ .
Գործարարն անմիջապէս հիւանդանոց տա-
րուեցաւ .

Պաշարտու Հաճի Բաւ թաղին Մուս-
թաթար Հաճի Բիգա Էփենտի առջի օրը էր
տեղեւոր երթալու պահուն փողոցին մէջ
առքը սանկելով գետին ինկաւ . և գլուխը
բարի մը եկած ըլլալով անմիջապէս մեռաւ .

Առաստու Հիւսար ընտիւր թիւթ
Հասան անուն գաղթական մը առաջի օրը
Չուպուրքի մաս շրջանի մը մէջ ինչպիսի
կողմեցաւ .

Երեկ կէս օրուան մաս ի Չոր-ճալ
(Խաղաղ) երկու հայեր մասն Թաթար
անուն հայ կնոյ՜ մը տնայն , որուն հա-
մար կը կարծէին թէ դրամ ունի պահաւ
Էրին թէ իր գաւակին համար աւելի յար-
մար գործ մը գտած են Պառան ու-
րախացաւ , և ուղեց սուրճ երեկ , բայց
ածուին հասած ըլլալով , նախ խորհրց
իր ինքնակոյ հիւրերին որ քիչ մը անուս
գնեն իրեն համար . Այս ծառայութիւնը
մատուցեցաւ , և սուրճն երեւան
Նոյն միջոցին երկու այցելուք , ամեն
քան աքէ անցունելէ ետքը , կնոյ՜ թիւթին
և աքէ կապիկին , ձեռքն և ոտքն ալ կա-
կապեցին , և ինչ որ ձեռքերին անցաւ ,
աւելի տարին իրամ ըլլալով 15 դրոմ
փայն գտան . Երեկ կնոյ՜ խաւ ճիւղը ան-
կողմեցին իսկան և տեսան որ քիթն
ու բերելն արկն կը հասի . Կիր ժամա-
մեծ է կ'ըսուի . Չարագործները կը փրկ
տուցին .

ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ

ՏՈՒԹՈՐ ԲԼԵՍԹՈՒՆԻ

Պրայ համար ըլլալովին նոր երող
հաստատութեան մը բացման հանգիստ
կատարուեցաւ երեկ ի Բերա , Լեհ փո-
ղոցին մէջ , ուր կայտնական իրաւեի
մը համաձայն՝ Գարմանատուն մը
(Maison de santé) հաստատուած է Տորթ .
Բեքարթի , ռուս բժիշկը , մասնագէտ
կոնսուլի հիւանդութեանց . Այդ քա-
րարութիւնը կ'աւտուի իր և Տորթ . Լե-
ղիթիլիի անմիջական հաղորդութեան
ներքեւ . իսկ ուրի մասնագէտ բժիշկ-
ներ՝ ինչպէս Տորթ . Լուսար , Տորթ .
Էփենտիլ , Տորթ . Պրիւսի և Տորթ .
Արսիօլիստ իրենց անկողութիւնը
խառնուած են . Չամպար փայա ևս
պիտի այցելէ չարաթի մէկ անգամ
Հիւանդանոցը ընդունելութեան պայ-
մանները և յարակից մանրամասնու-
թիւններ ծանուցուած են յատուկ չըր-
շաբարակումով մը .

Տորթ . Բեքարթի Գարմանատունը
կը գտնուի Լեհ փողոցի թիւ 34 և 36
տուններուն մէջ , որոնք միացուելով
մասնաւոր հիւանդանոցի վերածուած
են . կը պարունակին իբր երեսուն խոց
և նոյնքան ալ անկողին . Ամեն ինչ մա-
քուր , կարգաւոր և ողջգանկի կանոն-
ներու համաձայն . Վերաբաւական գոր-
ծողութեանց յատուկ սրահ մըն ալ կայ .
Այդ հաստատութեան բացման հան-
գէտը կատարուեցաւ երեկ , յետ միջո-
թէ , ռուսական դեսպան Վեմ .
Էփենտիլի նախագահութեամբ , որ ե-
կած էր դեսպանատան և հիւպատո-
սարանի գլխաւոր պաշտօնէնց Էնոյ
Ներկայ են մայրաքաղաքի ծանօթ
բժիշկներէ շատեր , եւրոպայի , յոյն և
ռուս , դեղագործական մարմինէն Տէլլա
Սուտա Ծախք փայա , Պ. Պ. Նուսի և
Արսիլ , մասնաւոր ներկայացուցիչներ և
ուրիշ հրահրակներն .

Ռուսական գեսպանատան մասուն
երեւոյ՜ շրջապատեալ իր ջանադարնե-
րէն , հոգեւոր պաշտօն մատուցող օր տե-
կայ իբր մէկ ժամ . որմէ ետք՝ այցել-
ելով Գարմանատան բոլոր յարկերն ու
խոցերը , օրհնեալ լըտր օրակց . Պ.
Նեկիտի և բոլոր ներկայիները կ'ընթե-
րակէին երեցին այս պատրիւն , որ
նաեւ աւելի մը եղաւ . միւսա մը աքէ
անցունելու չէնքին բոլոր մասերը .

Այս արարողութիւնէ ետք , ներկայը
հրահրակեցան չէնքին պարտեղն ու
չընտանու մը պատրաստուած են իր-
ուսականուց խոսք մը հնչեցող կայս-
Համիլիսի բայելքին , և ուրիշ եղաւ
նոր , որոցմէ ետք ֆրանսերէն հակիթ
բանտխոսութիւն մը արտասանելով Պ.
Նեկիտիլ յայտնութիւն մաղկեց Տորթ .
Բեքարթի Գարմանատան օր ըսաւ իբրեւ
ուսական հիւպատոսի ինք մը՝ օտա-
նեան հողին վրայ հիմնուած , կը փայլէ
այդ երկու հզօր պետութեանց հովա-
նէն , կը մատարկական հանգամանք-
ով . Այս հաստատութիւն կուգայ աւել-
իւր այն բարեկեցական բաղնիքին հիմ-
նարկութեանց չարքին վրայ որոնք հա-
ստատուած են Վեհ . Սուլթանի հովան-
ւոյն ներքեւ .

Տորթ . Բեքարթի ֆրանսերէն գրաւոր
բանտխոսութիւն մը չընթերցուեցաւ ինքն
յայտնելով Վեմ . Գեսպանին օր այն-
ցութիւնը չէր գլացած այս Գարմանա-
տան հաստատման համար .

Անտիկեան Էփենտի յայտնեցին
իրարու , չարանաւայի լաւմանի պար-
պուտեղին , և հորրաններն արձապալու
կէս ժամ վերը մեկնեցաւ Պ. Նե-
կիտիլ , արժանաւորապէս պատուակը-
նուէր ետք . իսկ միւս հանդիսակարն
Տորթ . Բեքարթի հրահրակը միայն
միմեկ իրկուան , քանի մը զուարթ ժա-
մեր անցունելու չընտանուին չարքը
ուր չամանակն նոյնքան տատու էր որ-

քան արամտութիւնը լաւմանաւորուն
մէջ .

Տորթ . Բեքարթի և իր ընկերակի-
ները շատ սրալայի կերպով մեծարեցին
բոլոր հանգիստակները որոնք ամեն
յայտնութիւն մաղկեցին այս հանրա-
գուտ հաստատութեան օր պարտընէ
բացուած է .

ԳԻՏԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԳԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ

Անգղիացի ինչալ սպան օր դեռ նոր
մեռաւ , գործու ամենէն յանդուգն իտա-
լացիու եղած է .

Բրիտանական ծովային զորացուան ,
Լոյթէ Գամբոն , Լոնտայի ալաբաստա-
կան ընկերութեան մատուցած էր իր ծա-
ռայութիւնները Լիվինկսթընը գտնել եր-
թալու համար . Բայց Միւսնէլ գտած էր
գնալ ի Զանդիպար Գամբոն միտքը դրաւ
այն ժամանակ Վիգօրթա-Լիւսիպա լինը
երթալ , հետագոտն այն երկիրները , Լուս-
ապալ գետը և Գոնիլէ վար ինչեւ միջնէ
անոր Երեսօրհանը .

Գալաթիոյ մեկնեցաւ Միւրֆի գնա-
լագին , Տիւրքի վրաստուն և Բոսթը
Միֆթար հետ . այս փոքրէն Լիվինկսթընի
հորիզընորդին էր որ ճամբորդութեան
սկզբնականութեան ժամանակ մեռաւ .

Թաղարմի մէջ կարգաւոր ինչպաւ Լի-
վինկսթընի թաղին մը օր վերը հա-
կաւոր թաղարմի մարմինը , զինքներ , հե-
ղիանկութիւնները և թղթերը իւր հաւա-
քարմ ծառային միջոցաւ բերուած էին
և Գամբոնի ինտաք արեւելեք ուղղուած
էին : Հակառակ իր տնիցին՝ անգղիացի
պան շարունակեց իր ընթացքը դէպ յո-
ւաշ Ռուսիական և Ռալինկայէ անցնե-
լով :

Դանիկսթընի մէջ գտաւ Լիվինկսթընի
վերջին նոյնքը , տեսաւ լինը և Լուրպա
դեսակը գտաւ . յետոյ յարգեցութեան
այցելեց հիւսիսային արեւմտեան անձա-
նոք սահմանները և մտաւ ի Մալիմի
որ ժաղակները խաւ մը օր լուսաւոր
ընդունելութիւն ըրաւ անոր : Լուսին երկ-
րին մեծ արեւեք դրած լինելով իւր սահ-
մանէ անցին , Գամբոն պարտաւորուե-
ցաւ ցարք արտ Վերին Զալի երկրներն
ընէ երթալ և սպաւ շարունակել իր ճան-
քան դէպի Նիւսիա Ռուսայի կողմէն : Հա-
կառակ իր ամէն խոնձորեկան և ապա-
հալութեան , անկողեցաւ ձգել իրենք իր
կարգաւոր լինելովը պաշտօններն հա-
մար ընկերներն : Դանիկսթընի հարաւորին
Քասեմի կամ Ռուսայի վեհապետը արի-
պեց գիշեր երեւ արտ միւս իւր մայրա-
քաղաքին մէջ . այս բանին օգուտ քաղե-
լով Մոհիւր փորը և Գաղիլի մեծ լճեր
այցելեց : Բայց Լուսպան չըրցաւ հետա-
գոտն .

Միւս իւր ճամբուն վրայ , Գամբոն
սակաւաւ մ'էր գիրկով անտառութեան .

Ճամբորդը , Լուսապալայի սահմանները
թողելով քիչաւ Զամբելի աղբիւրներուն մո-
տեղը , որը Լիվինկսթընի գտած Տիւրք
լճէն շատ հեռու չէին : Չեղքն ունեցող
ուղիցները տաւնորդեցին իր Գաւառի
ձորէն Մոսապալ ըլլող չիլիային որ կը գա-
տէ Զամբելի և Գաւառիկ տաւանները
և անի դէպի Պեհէ Գորթիկայցող երկրը
350 քիլոմիթր հեռու ծովեցեղերն : Եւրո-
պական հայտնաւորները կարգաւ շարուած
էին իւր հարմար վրայ . մեծ դժուարու-
թիւն կրէին 2000 միլիոն երկնակներով
լճանց չիլիան անցած տանի որ Եւրոպ-
ական զինքով կը տարածուէր Արաւստան
ովիկանոք երկրորդ .

Երկու տարի և ութ ամիսներ անցած
էին կըր Գալաթի մեկնեցաւ . 1875 Նո-
յնիւրիին Գալաթիկա մտաւ . Պեհիկայի
հիւսիսային կողմէ իւր երկիրը վերագոր-
ծին Գամբոն հիւանդանոց և Էնոստ .

Երբ եւրոպա քարձաւ ուրախութեան
և պատուով ընդունուեց , Անգլիա գրե-
նէ իրաւական պատուով պատուէն անմի-
ջէն խաղարկուան որ 5500 քիլոմիթր ճա-
նալք ըրած էր հետախու , որուն 1900ը
անձաւոր երկիրները Այս ճամբորդութիւնը
որուն գրեթէ 200,000 ֆրանք ծախք եղած
էր , մեծ պատիւ բերաւ իրեն : Լոնտայի
և Բալթիկ աշխարհագրական ընկերու-
թիւնը մեծ ոսկի ջաղարկման տուին . և
վերջապէս հրամանագրով եղաւ .

Գամբոն իւր ուսուրը տաւած էր նա-
ւային վարձարկին մէջ , ուր քանա-
նուած էր իւր ուրախութիւնը , համա-
տութիւնը , և ալաւուսութիւնը .

ՀԱՄԱՐԱՆԱՏՈՒՆ ԳԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ

Հակիթիները թաղմ պահելու նոր ե-
ղանակը քանի մը տեսաւ . նախ կրի
չոր մ'էլ ձգել . երկրորդ աւելանքն օր
նորով մէկ լինելուն եւ երրորդ սուրբ փո-
շի կամ մեթոյն մէջ թաղել . Նոյն նպա-
տակաւ տարբեր եղանակներ ալ գտնուե-
ցին . ինչպէս հանգիստի կատար վաթիթ ,
ուրիշ թիւրերն մէջ կանի կամ պարտը-
նէն մէկին մէկին հին լրագիրներու թիւ
թիւրու մէջ թաթիթ յետոյ ցանցի մը
մէջ դնելով մաքուր օդով և չոր եղուդե-
նով մէջ պահել .

Սակայն այս տարբեր եղանակները կա-
րգ չեն հաւելի փոխաբուած թաղուե-
թեան պահել երկրորդ .

Պ. Զօրքէնտեօֆեր իւր մէկ դիւտա-
կան զգրէն մէկ կը հարցորէր որ ապա-
կանած հակիթին միջոցաւ եւ ջայն ոչն-
չացնելու միջոցը գտած է .

Այս միջոցաւորին զոր Պ. Զօրքէնտեօֆեր
նկարագրեւ է , հարկարանցող շերտա-
շախի 40 ստորեկան տակի ջրմանկան
չին կարող դիմանալ . Պէտք է արեւն
տաքցնել դիւթէ երկու օր 50 անգամ
չերմանկան մէջ , եթէ կողմերը բաւական
ժամանակ պահել հակիթիները որ ապա-
կանան երկակայ շինիւր Միջոցները

պիտի ջնջուին , եթէ գործողութիւնը լա-
պպեալ յաղորդութեան գտած է .

Երբ հակիթիները 30 ստորեկան շեր-
տալին մը ունենան , պէտք է չոր տեղ
մը պահել կամ տակի լուսադրմնէ և ջնա-
րակել .

Բաւական ժամանակ վերջը այս հա-
կիթները թաղմ վիճակի մէջ պիտի ըլլան
թիւթ Պ. Զօրքէնտեօֆեր յանձնարարու-
թիւնը ճշդիւ կատարեն . Մ. Գ. Զ.

ՀԱՄԱՆԱՏՈՒՆ

ԳԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ

ԳԻՏԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԳԻՏԱԿԱՆԱՐ ԶՈՒՅԼՈՒ ԱՐԶԵՍՏՐ
Գիտէի սպարապետին մէջ ամենէն զոր-
նասին է գաղաղակութեան պատմութիւնը . Մե-
ծաղքն մաքր ժամանակէն առաջ զոհ
կ'երթան իրենց դժուարին եւ և փոստա-
ւոր արհեստին ժառանգական գործ մ'է
եղած այս . հորմէ րդէի կը յայտնուէ հա-
կառակ ամեն տեսակ վտանգներու որոց
կ'ենթարկուին : 15 տարեկանէն կը սկսին
աշխատել աւիճներու և վաղերու հետ
նիլ ժամացու կերպով չին միատուած ,
քանի որ ամիս կը կենան , յետոյ նորէն
կը սկսին իրենց արհեստը . Եթէ տասնեւ
ութ տարեկան ըլլալ ու քիչ մ'ալ տասն
դիւտէ ունի , գաղաղակաւ կ'երթայ
Համալիկ Քարը Հակիթիներու և կը դի-

